

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 20 korona.

Nyiltér soronként 1 korona.

Magánhirdetések megengedése szerint.

Szilágymegye és a közigazgatás államosítása.

Írta: Szász Zsombor országgyűlési képviselő.

Ha a kormány a közigazgatás államosítását tervezi, helyesen cselekszi: mert az elkerülhetetlen.

A mostani közigazgatás rossz: az államosítástól javulását várjuk. Nemzetiségi szempontból a mai vármegye nem bírja köteleességét teljesíteni: az államosítástól azt várjuk, hogy annak jobban meg fog felelni nemzeti szempontból. Ausztriával szemben való közjogi harcainkban megtette köteleességét a multban, de a jus resistendi ma már anomália, e küzdelmek a megyeház udvaráról végkép az egész magyar nemzetre támaszkodó törvényhozásban kell, hogy kerüljenek.

Szabadságnak és önkormányzatnak sem védvái és letéteményesei már a megyék. Szabadság és önkormányzat nem is áll okozati összefüggésben. A választás nem lényege az önkormányzatnak. Angliában, az önkormányzat klasszikus földjén, a közigazgatási tisztviselők nagyrésze kinevezett hivatalnok. Önmagában az önkormányzat demokráciát sem jelent: az angol self-government mellett Anglia a legarisztokratikusabb ország Európában, Norvégiánál tökéletesebb paraszt demokráciát pedig képzelni sem lehet, jóllehet, ott nem oly tökéletes az önkormányzat.

A mi megyei önkormányzatunk sem jelent sem szabadságot, sem demokráciát; államosított közigazgatás is jelenthet — én szerintem ha jól csinálják, jelenteni fog — több polgári szabadságot, több demokráciát, jobb közigazgatást, okosabb nemzetiségi politikát. A gravaminális politikáról pedig mondjon le a megye a huszadik században.

A közigazgatás államosítása szükséges és elkerülhetetlen.

Az államosítással együtt önkénytelenül felmerül a megyék területi újraszervezése, megváltoztatása. Ha komoly közigazgatási, pénzügyi, közlekedési ok kívánja egy megye kiegészítését, eldarabolását, vagy teljes megszüntetését: tradíció, vagy pietás nem képezheti akadályát, de egyetlen ok sem oly fontos, mint a nemzetiségi beosztás, mint az a cél, hogy az ujonnan alakítandó megyék a magyarság fejlődését, állami és kulturális haladását szolgálják.

A kormány foglalkozik a megyék újraszervezésével.

Minket Szilágysomlyó Szilágymegye sorsa érdekel.

A kormány el akarja törölni Szilágymegyet és Szatmármegyét akarja csatolni, hogy Szatmárral és még néhány Biharból,

Szabolcsból, Beregből hozzáfűzött járással együtt, Szatmár székhellyel egy nagyobb, magyar többségű megyét alakítson. Ma, az utolsó népszámlálás szerint, Szilágysomlyóban 38% a magyar, 50% az oláh, Szatmárban 65% a magyar, 33% az oláh, a kikerekítendő új Szatmárban mindenesetre meglesz az 50%-on felüli magyarság és az eltörölt Szilágyságot könnyű lesz a sarmaság—nagykárolyi és zsidó—nagybányai vonallal Szatmárhoz fűzni.

Ez a jelenlegi terv, a mely pillanatnyilag, papíron plauzibilisnek látszik: egy nagy magyar többségű vármegye! De a jövőbe látó, alkotó politika szempontjából teljesen hibás lokalpatriotizmussal terbeli koncepció, amelyből hiányzik a magyar, az erdélyi érdek komoly támogatása és védelme s amelynek egyetlen alapja és célja az erdélyi magyarság megmentése és jövő fejlődése kell, hogy legyen.

Nem terjeszkedhetem ki az erdélyi magyar politika minden momentumára.

Mi, erdélyiek és partiumbeliek mindnyájan tudjuk, hogy az erdélyi magyarságot egyedül a bihari és besztercei hegyek között levő szilágysági medence köti össze a magyarországi magyarsággal. Itt, a Szamos, Kraszna és Berettyó mentén kapja legközelebb Erdély a magyarságot, a Meszes aránylag egy kis akadály, az Egregy és Almás völgyétől pár kilométernyire ott a Kraszna magyarsága. A magyarság itt, egyedül ezen a medencén keresztül szívároghat, ömölhetik be Erdélybe, keresztül Szolnokdobokán és Kolozson, le Torda felé és a Mezőségre, hogy megkapja az összeköttetést a Székelyfölddel. A szilágysági, szatmári, szabolcsi magyarság, a nagy magyar alföld reá kell, hogy feküdjék erre a vidékre, erre kell, hogy tóduljon, háromlójék, mert itt éri legközelebb a székelyek segítségért kinyújtott kezét. Erdély határáról nem elszívni kell a magyarságot, hanem odavonni, nem hátat fordítani Erdélynek, hanem arra irányítani. Ahol hegy áll utban, le kell győzni az akadályt, ahol völgy van, oda be kell tódulni. Szilágyságot gravitáljon Erdély felé: legyen fővasútja Debrecen, Somlyón át Vásárhelyre, kössük össze Somlyót Csucsával, Zilahot Bánffy-hunyaddal, hozzunk a vasút mellé s a hegyek közé ipartepeket, magyar állami iskolákkal, alapítsunk magyar bankokat, magyar háziipart, de a helyett, hogy Nagyvárad és Debrecen felé húzódjék a szilágysági magyarság s mi mesterségesen arra tereljük, teremtsünk utat neki s járjon Erdélybe Kolozsvár s Dés felé. Erdély felé, — ismét és mindig Erdély felé, be az erdélyi hegyek közzé! A tölgyfa nem az által él, hogy a felhők cseppjei a földre hullanak leveleiről, hanem az által, hogy a földből szív nedvességet. Mi is a

magyar földből akarunk erőt szívni az erdélyi tölgybe.

Beszélhetnénk arról is, hogy a magyarságnak százados hivatása, áramlásának iránya, ma inkább, mint valaha: Kelet. Nekünk Kelet felé a Balkánon, Oláhország, Bulgária, Törökország felé van missziónk s ennek az útja itt vezet keresztül Szilágysomlyón, befelé sugározva, be Erdélybe s Erdélyen át Keletre.

Lehetetlen, malom alatti, lokális politika az, amely mindezt nem látja, mindez nem lebeg előtte, hanem lokalpatriotizmusból megyéket akar alkotni, amelyekkel papíron meg lehet mutatni a magyar többségű megyék nagyobb számát, de a jövő fejlődését aláássák. Ezzel csak önmagunkat csaljuk papíron és a jövő vesz el miatta.

Szilágymegyének nem nagy multja, nem sok tradíciója van. Annál több kötelessége a jövőben. Ismételjük százszor, hogy Szilágysomlyó a magyarság kapcsa Erdély és Magyarország között. Itt egy erős, Erdély felé forduló, Erdély felé gravitáló megyére van szükség. Szatmár hivatása észak felé, a ruthén megyék felé van. Asszimilálja azokat. Ma Szilágysomlyóban csak 38% a magyar. Csatoljunk hozzá Biharból és Szatmárból néhány községet, a margittai, az erdődi járás nagy magyar falvait (utóbbi járásban minimális az oláh tulsúly) s csak e két járással együtt is 42%-ra emelkedik a magyarság aránya, 57% oláhhval szemben. Ez elviselhető, ezzel mi barátságban tudunk élni, ha akarják s fel tudjuk venni a harcot velük, ha kell.

De a nagy érdek meg van mentve!

Itt nem Szilágysomlyóról, vagy Szatmárról, nem megyékről van szó. Sem székhelyről, Szatmárról, vagy Zilahról, Nagyvárolyról, vagy Somlyóról, hanem a magyarságról, a magyarság fejlődéséről, Erdély megmentéséről. Ha Szilágysomlyó a besztercei havasok, vagy a Vulkán tövében volna, egy szavunkat nem emelnék föl, de a Meszes aljában van, a hadak útjában, a magyarság nagy útjában, ehez a megyéhez nem szabad hozzányulni, Szilágysomlyót Erdély felé kell fordítani, minden érdekével oda kell fűzni, mert csak az a politika az egyetlen jó politika, a mely a magyarság és Erdély érdekét szolgálja.

Nincs Magyarországon megye, amelynek fönnállása oly fontos volna, mint Szilágysomlyó!

Ha a kormány ezt az elemi igazságot, ezt a nagy érdeket nem bírja felismerni, nem hivatott arra, hogy egy olyan nagy kérdéshez, mint a közigazgatás államosítása, a megyék beosztása, hozzányuljon.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, szeptember hó 16-ikától, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, szept. 16.

(Hivatalos.) Olasz harctér: Morinál és a Monte Simenon ellenséges járőröket visszevertük. A Hétközsejben több olasz előretörés megheiusult. Az ellenség a Brenta völgyben előőrsi vonalunkat valamelyest visszazsorította. Az alban partvidéken hasztalan kísérelték meg az olaszok, hogy az utóbbi napok térnyerésétőlünk ismét elragadják. Vezérkar főnöke.

Berlin, szept. 16.

Nyugati harctér. Ruprecht bajor trónörökös és Böhm vezérezredes hadserege. A Lys pályon, Labasse osztonától délre eredményos vállalkozásokat hajtottunk végre.

A német trónörökös hadserege. Az Ailette és az Aisne között heves részleges támadások, hasztalan előretörések után az ellenség újból támadásra indult. Altalánosságban visszavertük.

Gallwitz hadserege. A Coles Lorinétól a Mosetig a tűzérési tevékenység időnként feléledt. Új állásunk előtt ismét heves tűzérési harcok folytak, a melyekben fegyvereket ejtettünk. Ludendorff.

Budapest, szept. 17.

(Hivatalos.) Olasz harctér. A Brenta és a Solarello között az olaszok támadása tegnap reggel pergőtűzig fokozódott. Tűzérési előkészítés után támadásra indultak. Oszlopaikat a Brenta völgyben és a Colcaprille előtt tüzelésünkkel visszazúztuk. A Monteperticán elkeseredett harcokra került a sor, melyekben az ellenség szintén kénytelen volt visszahúzódní.

Nyugati harctér. Az osztrák-magyar csapatoknál nem volt nagyobb harci cselekmény. A vezérkar főnöke.

A Szilágysomlyói Stefánia Szövetség népnünnepélye.

— Szilágysomlyón, 1915. szeptember 15. —

Már kora reggeli órákban ébresztő zenehangok verték el a későn ébredők szeméről az álmot, jelezve, hogy kis városunkban a közönséges vasárnapok sorából jelentőségteljesen kiemelkedő nevezetes egy nap fog lezajlani. A humánus és nemzetgyarapító gyermekvédelem jegyében csak nem rég alakult Stefánia Szövetség e napon már másodízben adta életrevalóságának kétségtelen jelét az által, hogy ártatlan és nemes szórakozások felkínálásával adózta meg az u. n. nagyérdemű közönséget a kiválóan nemes célok szolgálatára létesített pénztárának gyarapítására.

A szövetségnek buzgó választmánya, élén a a kitűnő fáradhatlan elnökkel, Kömüves Vencelnével, kinek különösen készséggel állottak segítségére a fenkölt lelkületű védnök, Szász Zsomborné és a köztevékenységről ismeretes elnöktárs, Donogány János polgármester, — rendezett egész napra szóló népnünnepélyt.

Az ünnepély javarésze, a nappali sorozatnak, színhelye: az ezen alkalomra rendbe hozott, sátrakkal, ülőhelyekkel, sőt egy nyílt színpaddal is ellátott Báthory-várkert volt. A kert két kapuján belül egy-egy pénztár volt elhelyezve, mely mellett id. Faragó Sándorné, Marossy Aranka, Nagy Gyuláné, Schlecht Lajosné és Nemes Károly tanár osztogatták a belépőjegyeket — sok esetben szíves felülfizetésekkel is megtettezett 2—2 koronák ellenében.

A délelőtti programot kizárólagosan az „alkalmi vásár” képezte. A helybeli zenekarok válogatott játéka hangjai mellett tömör hullámokban sétálgató szépségű közönség megállapodott egyik-másik sátor előtt és a jótékony célra tekintettel, gondatlanul adta le a bájos hölgyárusok által bemondott maximálisan felüljáró árakat a sátrakban kapható árukért, melyeknek egy részét jókedvű adakozók adományaiból, másrészt maximális áron is alul szerezték be a leleményes rendezőség.

Legnagyobb ostromnak volt kitéve — a délutáni órákban is — a Szerencsesátor, melyben „szerencsés” vevők sokaságát alig győzték kiszolgálni: dr. Berényi Dezsőné, Gaszner Károlyné, Bölönyi Gizi, Herschli Edit, Nagy Berta és Szabó Erzsike.

Jókedvű vásárlók sokaságával dicsekedhetett a két Cukrászda sátor is, melyekben édes italokat, de főként izletesebbnél izletesebb süteményeket szolgáltak ki: Haltenberger Jánosné, Hegedűs Sándorné, Ruzsika Kálmánné, dr. Szaplonczay Gyuláné, Szaplonczay Sándorné, Szász Zsomborné, Ajtay Margit, Aszalay Margit, Nagy Katinka, Rappaport Rózsika, Rosenberg Kornélia, Szalay Iluoi, Szélessy Mariska és Ujfalvi Ilonka.

A „mindig csak praktikusát” vásárlók külön Háztartási sátorban a cukrot, szappant, gyertyát vásárolgattak a következőktől: V. Balás Zsigmondné, Csizsér Gáborné, B. Józsa Mariska, Klein Rezső, Kóródy Baba és Kóródy Ilu.

A dohányzást (no meg a dohányon cserekereskedést) kedvelők sűrűen vásárolgattak a két Trafiksátorban, melyeknek elárusítói voltak: özv. Bartha Kálmánné, dr. Gáspár Gyuláné, Merza Jenőné, Pallós Rezsőné, Róth Imréné, Sziszek Sándorné, Aszalay Ilonka, Baltha Lili, Barna Ilonka, Farmathy Mariska, Fehér Margit, Gencsy Viktória és Gyöngyössi Irénke.

Természetesen délután volt nagyobb keltje a Gyümölcs-sátornak és a Borsátornak; amabban izletesebbnél izletesebb gyümölcsöt árultak: Szűcs Imréné, özv. Veress Sándorné, Borsieky Lenke, Stern Aranka és Veress Klárka, — emebben pedig többféle zamatos bört mérték: Aszalay Sándor és Merza Jenő.

Kedves kis mozgó árusok is voltak, a kik dehog szalasztottak volna el egyetlen sétálgatót is, kinek képéből csak kinézték a „jókedvű vevőt”, — dehog szalasztottak volna el, hogy reá ne szózzanak egy-két, tíz-husz cukropakettet, sors-, vagy szavazójegyet. Így: Brüll Ella, Handlery Ilu, Horváth Katinka, Szénassy Évi és édes kis barátjaik.

Az északkeleti bástya vadregényes fészkében jósnőt is találtak a titkek és előre nem tudott dolgok fűrészői. A jósnői széken Burger Jánosné osztogatta a látatlanságokat felderítő „igazságot” — természetesen, szintén a jótékony célt szolgáló jó pénzért.

A délutáni program 2 órakor vette kezdetét: babakocsiversenyyel. Gyönyörűen fölvirágozott kocsikban gyönyörűen kosztümözött bájos apró „delnők” és apró „lovagok” vonultak föl a várkert főútján az északi terasszszérü magaslatra. (Mellesleg megjegyezve: a kocsik földszítésének érdeméből az oroszlanrész Szalay Hedviget és Gudor Mariskát illeti.) Bizony bájos volt döntení, hogy melyik érdemli a pálmát. A szavazatok többsége a Berényi Mária és Ruzsika Ferkó kocsiját tette nyertessé.

Azután megoszott a puklikum. Legnagyobb rész a sétautakat járta, némelyek bebenézegettek még a sátrakba, némelyek az italos sátrak közelében asztalhoz telepedtek.

A várkert délnyugati szögletén kialakult és vidáman zsivajlott a népbál.

Az északi terasszon megélenkült a hevenyészett kabaré-színpad környéke. A „világot jelentő deszkák” először M. Thorday Sándor jelent meg és adott elő mesemondó modorban egy igen ügyes, ötletes elmesuttatást, mely a felszínen levő gyermekkérdést azzal a tréfás, de nagy igaz konkluzióval oldja meg, hogy legjobb volna, ha „minden gyermek maga

választaná meg szülőit.” — Utána Papp Imre adott elő figyelmet érdemlően egy tragikus-komikus történetet „A bányász és gyermeke” címen. Majd Ladányi Ödön énekelt igen szépen műdalokat. — Azután három kedves kis leány, Binder Sári, Salamon Sári és Székely Klári igen csinosan lejtett — megfelelő öltözetben — japán táncot. S végül olasz foglyainkból hevenyészett férfiak énekelt olasz népdalokat. — Sajnos, hogy részint a színpadnak primitív elhelyeztettsége és a nézőhely alkalmatlan volta miatt, részint a közönség türelmetlensége és másnemű látnivalók által elzavartatása miatt a kabaré-programnak még, vagy 5—6 pontja a nagy buzgalommal előkészült rendezőnek, M. Thorday Sándornak a tarsolyában maradt. Jó lesz talán — más alkalomra!

Azonközben a „hősök szobrának” tőszomszédjában levő homokdombon zajlott le a lepényevési verseny, majd az északnyugati szöglet útjából kiindulva a szarmaverseny. Mindkettőnek szaktehetségekkel megáldott nyertese: Ölvedy József.

Közben megfelelő bizottság vette számba a szavazólapokat arra a kérdésre, hogy „ki a megjelentek közül a legszebb nő?” A legtöbb szavazat pálmáját Cseh Ida nyerte meg.

Négy óra után megkezdődött a sétautakon a konfetti- és szerpentin-csata, tarkítva remek álarcos csoportok felvonulásával. Két jótékony „szellem” szeméttel elegyesen pénzt szórva maga után, haladt végig a főúton; élénk zseivaj, kapkodás, mulatságos túlekedés kísérte a „szellemjárást.”

Napszállat felé a sátrak kiürülten, némely maradvány-portéka nyilvános elárverelése következett. A jótékony célra egy malacot és két libát sorsoltak ki; nyertesek lettek: Szűcs Imréné, Krausz Otília és dr. Weinberger Gyula.

Mindezeknek ideje alatt a várkerttel szomszédos A pollo-moziban szintén a jótékony cél javára óránként tréfás előadások folytak mérsékelt egy koronás külön belépti díj mellett.

Hogy sok ne legyen a jóból, a tűzijáték — dacára, hogy a hozzávalók itt voltak — elmaradt.

Vacsora után a színhely változott. Táncmulatság kezdődött két helyen, a színház helyiségeiben és a Casino termeiben. Ott nagyon sokan, itt annál kevesebben voltak. És a hol volt a többség, ott volt a legnagyobb kitartás is; a színházbeliek csak virradat felé távoztak el.

Az egész napi ünnepségeknek kitűnő sikerét bizonyítja az óriásnak mondható anyagi eredmény. A tiszta bevétel — hír szerint — a 30,000 koronát haladja meg.

Bé—Jé—Gyé.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Használjunk hadisegély-bélyegeket.

— A vármegyénk feldarabolásának kérdésével foglalkozó első cikkünket, melyben Szász Zsombor, választókerületünk országgyűlési képviselője magyar hazafias szellemben tárgyalja az igen nagy fontosságú aktuális kérdést, olvasóink különös figyelmébe ajánljuk. Donogány Jánosnak, városunk polgármesterének a vármegyék rendezésével foglalkozó, a most közlöttel sokban ellentétes irányu cikkét lapunk jövő számában fogjuk közölni. — Ezen kérdéssel foglalkozó más irányu fejtegetéseknek is szíves készséggel adunk helyet lapunkban.

— **Katonai kitüntetés.** Csikszentiványi Koronka Béla dr. főtörzsorvos az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül a Ferenc Jézsef-rend lovagkeresztjét a katonai érem szalagján és a legfelső dícsérő elismerést a kardokkal kapta.

— **Áthelyezés.** A Máv. debreceni üzletvezetősége Alsó Béla szilágysomlyói állomásfőnököt a debreceni üzletvezetőséghez helyezte át. Helyére Németh József Máv. ellenőrt nevezték ki Debrecenből.

— **Eljegyzés.** Somogyi József m. kir. posta- és táviratügyi eljegyezte Tóthfalusi Tóth Magdolnát, néhai Tóthfalusi Tóth Kálmán gyógyszerész leányát, néhai Milye Gyula volt nagyváradi kir. ítélő táblabíró unokáját Nagyváradon.

— **Nincs kocsik!** Annyi sok mindenféle nyomorúság között az anyagiakban némi enyhülést nyújtott volna az igen szép gyümölcstermés, mely a Szilágyságban ez évben nagyon szép jövedelmet ígért volna. Amde a háború okozta nyomorúságos közlekedési viszonyok tönkre teszik a szép reményeket. Gyümölcstermésünk értékesítésének megőljője a vasuti kocsik hiánya. Százazrekre menő értékű alma rothad el a gyümölcsösökben, a pályaudvarokon, mert nincs vasuti kocsi, amibe tovább szállítsák. Másik nyomorúság az, hogy nem kapnak az eladó gazdák és bevásárló cégek szállítási engedélyt. Ez aztán végkép megakasztja a gyümölcskereskedést. Kérjük vármegyénk vezetőségét, ne nézzék öltre tett kézzel, hogy száz, meg száz ezer, meg millió koronákra menő érték megsemmisüljön. Sürgősen tegyenek meg mindent, hogy vasuti kocsik legyenek és szállítási engedélyt adjanak.

— **Bucszás.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Nagy sajnálatomra kedves barátaim és jó ismerőseim mindenikétől személyesen nem tudtam elbucszni. Ennélfogva Szilágyságról való eltávozásom idején ily uton mondom mindnyájuknak szívből jövő bucsu szót, kérem őket, hogy tartsanak meg ők is abban a barátságos jó emlékezésben, a milyen-nél én viseltem mindig irántok. Isten áldása legyen mindnyájukkal! Debrecen, 1918. szept. 10. Buchwein Béla, m. kir. gazdasági felügyelő.

— **Halálozás.** Hikker Erna, férjezett Csoma Zeigmondné kolozsvári állami polg. leányiskolai tanítónő szept. hó 14-én rövid két napi szenvedés után hirtelen meghalt. A megdöbbentést keltő hirtelen haláleset mély részvétet keltett városunkban is, mert az elhunytat mint a szilágysomlyói állami polg. leányiskola tanítónőjét úgy a szülők, mint tanítványai és karszónói a legnagyobb szeretettel övezték. Alma legyen nyugodt, békés, mint mily békeszerető volt ő is egész életében.

— **Nyilvános számadás.** A szilágysomlyói ref. egyház presbiteriuma a nemzetiségi tengerben küzdő topánfalvi ref. missziói egyház építkezési céljaira gyűjtést rendezvén, e nemes célra adakoztak: Szilágysomlyó város 50 K, a szilágysomlyói ref. egyház 40 K, id. Faragó Sándor, Lukátsffy Ödön 20—20 K, Balás Zeigmond, B. Józsa Gyula, Kovács János, Kállay Ferenc, Tóth György 10—10 K, Bartha Iván 7 K, Topánfalvi 6 K, Bogdán István, Balogh János, Kállay János, Marossy Aranka, Pataky József, Szabó István, Z. K. 5—5 K, Gudor Antal, Nedeczky János, Szabó György 4—4 K, Kálmán István 3 K, Kállay József, Kovács István, Karsay Sándor, Keller Izsó, Szabó József, Némethy Zeigmond, Thorday Sándor 2—2 K. A gyűjtés eredménye 257 korona, a mely a topánfalvi egyháznak elküldött. A nemes szívű adakozóknak, a topánfalvi egyház nevében hálás köszönetet mond a ref. egyház presbiteriuma.

— **Husdrágaság.** Pethő mészárszékében múlt vasárnap a sertéshúst 20 koronáért, a nyers szalonnát 50 koronáért, a friss hajat pedig 60 koronáért árulták különként, nyilvánosan. Hát mitől jó az az átkozott makszimálás, mikor nem lefelé, hanem fölfelé hajítja az árakat?

— **Érdekes ítélet.** A zilahi kir. törvényszék, mint felelősségi bíróság egy zilahi kereskedőnek az államvasutak elleni ügyében kimondta, hogy a vasutakon történő nagymértékű áruevesztés és lopás folytán, ami köztudomású dolog, nem kell a károsnak bizonyítani a vasutakkal szemben a vétkezes gondatlanságot, mert maga ez a köztudomású tény a vasutak vétkezes gondatlanságát bizonyítja s ennek folytán kötelezte a törvényszék a vasutakat nemcsak a tényleges kár, hanem az elvesztett haszon megfizetésére is.

— **Felhívás.** Az Országos Hadigondozó Hivatal felhívást intézett hozzám, hogy a Szilágyságról területén működő hadirokkat lábbeli-készítő iparosokról oda két héten belül tegyek jelentést. Ennek folytán felhívom a megye területén működő és támogatást igénylő hadirokkant lábbelikészítő iparosokat, hogy Szilágysomlyó város hatóságánál, illetőleg kiadóhivatalánál jelentkezzenek. Donogány János, polgármester.

— **A szivarhiány oka.** A legutóbbi időkben szivarhiány kirozta a dohányos emberiséget. Zugazivarárások már azt híresztelték, hogy a szivart teljesen kivenjék a forgalomból, mire, aki csak tehette, a legdrágábban vásárolta a különféle szivarneműt. Tény az, hogy a dohánygyárak készletei teljesen elfogytak, de a gyártás egy pillanatig sem szünetelt, még csak nem is redukálódott. Hogy az áruki szolgáltatás megcsappant, annak az az oka, hogy a száraz rak-tári szivarok kifogytak, mielőtt a szárítókból forgalomba lehetett volna hozni az új szivarokat. A temesvári dohánygyár szárítójában például több millió szivar van, főként kuba és trabukko, forgalomba hozni azonban nem lehetett őket, mert annyira nedvesek, hogy élvezhetetlenek. A kineztár tehát inkább vár a forgalombahozatallal, semhogy rossz szivarral botrányoztassa a fogyasztókat. Hír szerint karácsony előtt olyan mennyiségű szivar kerül piacra, hogy a szivarhiány teljesen megszűnik és nem is tér többé vissza, mert a gyártás is zavartalanul folyik tovább.

— **Minden katonát felülvizsgálunk.** A Külügy-Hadügy szept. 10-iki száma ezeket írja: Ismeretes, hogy a hadvezetőség elrendelte a katonai szolgálatot teljesítő egyének felülvizsgálását. Most jelent meg a honvédelmi miniszter rendelete arról, hogy a legénység felülvizsgálata négy csoportban történjék. Az elsőbe a fegyvernélküli hadiszolgálatra szemle után bevonult népfölkelők tartoznak; a másodikba azok, akik még nem voltak népfölkelő bemutatászemlén és úgy teljesítenek fegyvernélküli hadiszolgálatot; a harmadik csoportban a hadiszolgálati törvény alapján igénybevevett különböző kategóriájú egyének; a negyedikbe pedig a tényleges szolgálatban állók, vagy üzemekben alkalmazott legénység. Ebbe a csoportba tartoznak a felmentettek is. A felülvizsgálati eljárás, amely a szolgálatképesség fokának újabb megállapítását célozza, az annyakönyvi állomány illetékesége alapján történik a honvéd, illetőleg a közös hadsereg felülvizsgáló bizottsága előtt.

— **A „Darwin”,** dr. Fülöp Zeigmond népszerű természettudományi folyóiratának szept. 15-iki számában érdekes csevegéseket olvasunk. Francé-tól a vas körforgásáról, Kahn Frigyes-től a láthatatlan égitelek csillagászatáról, a szerkesztőtől az emlős állatok tejéről az utódok szempontjából, Krecsmarik Endrétől az őskori emberevőről, dr. Barabás Zoltántól a csecesmők

irásáról és Fürst Arturtól a Tesla-áramokról, stb. Az egyes rovatok cikkei igen változatosak. A kitűnő folyóirat előfizetési ára fél évre 10 K. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrássy-ut 60.

Legujabb!

Budapest, szept. 18.

(Hivatalos.) Olasz harctér. Az olaszok folytatták erőfeszítéseiket, hogy a Monte Pertica területén levő állásunkat hatalmukba kerítsék. A tegnapi heves tűzérési és aknavetőtüzeléstől kísért támadások célja a Tasson Gerino volt, melyet öt ízben rohamoztak meg. Az ellenséget minden alkalommal elkeseredett közelharokban visszavertük. A Monte Tombán és a Monte Sokarolon megfeszültek az ellenség közeledési kísérletei. Az Asiágtól keletre levő ellenséges repülő bombákat dobott a Piave frontunk mögött levő helyiségekre és az Etsch völgyre is, anélkül, hogy említésre méltó károkat okozott volna.

Berlin, szept. 18.

Nyugati harctér. Ruprecht bajor trónörökös hadserege Ypernnél ellenséges előretöréseket és a Labasse esatorna mindkét oldalán megkísérelt részleges támadásokat vertünk vissza.

Csak néhány napig!

CIRCUS KRATEYL.

Szeptember hó 20-án, pénteken este
8 órakor

Nagy megnyitó előadás
a Bem-téren felállított nagy
ponyvasátorban.

Vasárnap két nagy művészi
előadás. Délután 4 és este
8 órakor.

Bővebbet a napi falragaszok adnak.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére
jutányos áron vétetnek fel.

STERNBERG
Budapest, VII., Rákóczi-ut 60., saját palota.

BESZÉLŐGÉPEI
a legjobbak!

Tölcséres, kitűnő hangú, leg-
ujabb rendszerű K 150.—
Újtalálmányú tölcsérszerű
„Etofon” beszélőgép be-
csekkolható tetővel a legkülön-
tebb K 300.—
Rendelésnél a pénz előre beküldendő.

Pk. 1969—1918. szám.

Hirdetmény.

A szilágysomlyói kir. járásbiróság köz-
hírré teszi, hogy az állítólag elveszett kö-
vetkező okirat: Szakács József margittai
lakos címére 790 korona utánvét mellett
feladott küldemény után a m. kir. állam-
vasutak szilágysomlyói pénztára által Szi-
lágysomlyón, 1918. július 1-én 799. soro-
zat 1960. sorsz. alatt kiállított feladóve-
vény megsemmisítése iránt az eljárást
Simai Kristóf szilágysomlyói lakos kérel-
mére folyamatba tette. Ennélfogva felhívja
az említett okirat birtokosát, hogy a jelen
hirdetménynek a Budapesti Közlönyben
történt harmadszori beiktatását követő nap-
tól számított egy év alatt az okiratot mu-
tassa be, mert ellenkező esetben a bíróság
azt a jelzett határidő letelte után a folya-
modó újabb kérelmére semmisnek fogja
nyilvánítani.

Szilágysomlyó, 1918. szeptember hó 3.
Dr. Pósz s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Róth,
s. hiv. tisztviselő.

4393—1918. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágysomlyó szilágysomlyói járásá-
hoz tartozó szilágynagyfalui körorvosi
állás elhalálozás folytán megüresedett, en-
nélfogva annak betöltése vált szükségessé
s így arra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy
az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában elő-
írt képesítést igazoló és eddigi alkalmazá-
sáról szóló okmányokkal felszerelt kérvé-
nyüket hozzám folyó évi október hó
20-ig annál is inkább adják be, mert a
később érkezőket figyelembe venni nem
fogom.

A választás határidejét később fogom
kitűzni.

A kör székhelye Szilágynagyfalu köz-
ségében, Szilágysomlyó legvagyonosabb
vidékén fekszik. Vasúti állomása, gyógy-
tára, posta- és távirdahivatal van. A kör-
orvosi körhöz csoportosított községek még:
Szilagybagos, Szilagyborzas, Búrgezd, Hal-
mosd, Elyüs, Detrehem, Hármaspatak,
Márkaszék, Alsókaznacs, Felsőkaznacs, Szi-
lágycserese, Szilagyozvány és Ipp községek.
Ezen községek lakosai jómóduak és
több nagyobb és középbirtokos lakik a
közegészségügyi kör községeiben.

Az állás javadalmazása pedig áll:

- 1) Tiszti fizetés 1600 korona törzsfizetés, mely öt évenként 200—200 korona pótlékkal fog emelkedni.
- 2) Lakpénz 600 korona.
- 3) Fuvarátalány 1200 korona.
- 4) Szabályrendeletileg megállapított díjazások.

A megválasztandó körorvosnak alapos
kilátása lehet arra, hogy a vasúti pályao-
rosi és munkásbiztosító pénztári orvosi
állásokat is elnyeri s megszerezheti magá-
nak a közegészségügyi kör községeiben

lakó uradalmi és nagyobb birtokosok ré-
szére szükséges magángyakorlatot is és
ezeknek lebonyolítása a megválasztandó
körorvosra nézve a községek egymáshoz
való közelségére és a kiváló jó közleke-
dési utakra való tekintettel, könnyen esz-
közlhető.

Szilágysomlyó, 1918. szeptember 11.

1—3

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

FIGARO

Színház. Művészet. Irodalom. Divat. Sport.

Megjelenik minden szerdán.

Ára 1 korona.

Szerkesztőség: Teréz-körút 19. — Kiadóhiva-
tal: Teréz-körút 5.

1918. szeptember 18-tól kezdve minden
szerdán új és ragyogó formában köszönti a
közönséget a

FIGARO.

Színház, művészet, irodalom, politika, divat,
sport, az élet minden lüktetése hű, érdekes,
kritikai képet kap a FIGARO-ban, melyet a
legjobb magyar írók, újságírók és művészek ír-
nak, illusztrálnak és szerkesztenek. Olyan újság
lesz a FIGARO, melyet régóta nélkülöz már a
magyar közönség. Ez lesz az a lap, mely a
toll erejével és az írók művészetével őszinte
véleményt ad mindenről és mindenkiről, szin-
házról, darabról, könyvről, színészeiről, képzőmű-
vészeiről, politikusokról, filmről, divatról, sportról.

A lap szerkesztői: Braun Sándor, Karinthy
Frigyes, Kaczér Illés, Kosztolányi Dezső, Bíró
Mihály, Feiks Jenő, Gedő Lipót, Lakatos László,
Lendvai István, Nagy Lajos, Somlyó Zoltán,
Szenes Béla, Szini Gyula, felelős szerkesztője

Radnóti József,

helyettes szerkesztői Lukács Gyula és Várnai
István.

A FIGARO programját, irányát, színvo-
nalát ez a névsor jelenti. Hogy előkelő, izléses
és művészi lesz ez az újság, arról kezeskedik a
kiadó:

A KULTURA

könyvkiadó és nyomdarszénnyitársaság és igaz-
gatója: Káldor Miksa.

A FIGARO szeptember 18-tól kezdve min-
den szerdán 52 oldalon jelenik meg és kap-
ható minden újságárúsnál, dohánytőzsdében és
pályaudvarokon is.

Aki most 10 koronával egy negyedévre
előfizet a Figarora, megkapja az 1919. január
elsejéig megjelenő számokat.

Viszketegséget, sömört, rüht

legbiztosabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle

„Skaboform“-kenőcs

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pe-
csetes dr. Fleisch-félét kérjünk. — Próbatégely
3 korona. Nagy tégely 5 korona. Családi adag
12 korona.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy direkt a
készítőnél rendelhető: Dr. FLEISCH E.
„Korona“ gyógyszerárakban Győr.

Vételnél a „Skaboform“ védjegyre ügyeljünk!

13—

Nyomatott Bölöni Sándor könyvnyomdájában Szilágysomlyón, 1918.

Alma és körte kapható kisebb és nagyobb menyiségben Bölöni Sándornál.

2662—1918. kig. szám.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Szilágysomlyó
város tulajdonát képező u. n. Városi
szálloda bérlete folyó évi december hó
31-én lejár.

Ezen szálloda 1919. január hó 1-től
számított 6 évre árverés után fog a leg-
többet ígérőnek újból bérbeadni.

Kikiáltási ár évi 9000 korona. A szál-
lodához egy jégverem is tartozik.

Az árverés határnapjául 1918. évi
október 15. napjának d. e. 9 óráját
a városháza tanácstermében ezennel ki-
tűzöm.

Az árverelni szándékozók kötelesek a
kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése
előtt az árverést vezető kezéhez
készpénzben, vagy óvadékképes értékpa-
pirban letenni.

Az árverés egyéb feltételei a hivatalos
órák alatt a városi kiadói hivatalban az
árverés napjáig bárki által megtekinthető.

Szilágysomlyó, 1918. szeptember 5.

Donogány János,
polgármester.

2—3

BUKOTT

tanulók érdekében forduljanak sürgősen a

ZSOLDOS Tanintézethez

Budapest, VII., Dohány-utca 84.

Telefon 32—40.

Ugyanott a leggyorsabb előkészítés magán-
vizsgákra, felvételi és érettségi vizsgára.

Eladó ház.

Szilágysomlyón, a Magura-utca 28.
házsám alatti belső telek, — jó karban
levő egy négyszobás és külön másik három
szobás lakóházzal, sertésóllal, kocsiszinnel,
istállóval, sziklába vágott nagy borospincé-
vel — szabad kézből eladó. Bővebb
fölvilágosítást nyújt megbizásból

Bölöni Sándor,
ügyvéd.

— A városunkba érkezett Tóth
Rózsika okl. ének- és zongoratanítónő
magánórát adását elvállal. Megkere-
sések eszközölhetők lakásán, Ma-
gura-utca 8. sz. alatt.